

Άρης και Αντάρης στον Σκορπιό (Διονύσης Π. Σιμόπουλος, Επίτιμος Δ/ντής του Πλανηταρίου του Ιδρύματος Ευγενίδου)

/ [Πεμπτουσία](#)

Πριν από 3 μέρες, στις 22 Μαΐου, όταν ο Ήλιος χανόταν στη δύση, από την ανατολή ανέτειλε ο πλανήτης Άρης, που σημαίνει ότι η Γη βρισκόταν ανάμεσά τους και στην ίδια ευθεία, κι έτσι λέμε ότι ο Άρης βρίσκεται σε αντίθεση με τον Ήλιο. Στις 30 Μαΐου, όμως, ο Άρης θα βρίσκεται στο περίγειο του, στην πλησιέστερη δηλαδή απόστασή του από τη Γη στα 75,3 εκατομμύρια χιλιόμετρα, απόσταση που είναι η πλησιέστερη τα τελευταία 10,5 χρόνια.

Στο επόμενο περίγειό του, στις 31 Ιουλίου 2018, θα βρίσκεται ακόμη πιο κοντά μας στα 58 περίπου εκατομμύρια χιλιόμετρα, ενώ η πλησιέστερη τελευταία προσέγγιση του Άρη στη Γη έγινε το 2003 όταν ο Άρης μας πλησίασε σε απόσταση 55.758.000 χιλιομέτρων, απόσταση η οποία δεν πρόκειται να καταρριφθεί μέχρι το 2287. Η προσέγγιση του 2003 όμως δεν ήταν η πλησιέστερη που έγινε ποτέ γιατί υπήρξε

ακόμη πιο κοντινή στις 24 Σεπτεμβρίου του 57617 π.Χ. όταν η απόσταση του Άρη υπολογίζεται ότι ήταν 55.718.000 χιλιόμετρα. Στο απόγειό του, όμως, ο Άρης είναι σχεδόν τέσσερις φορές πιο μακριά από τη Γη στα 400 περίπου εκατομμύρια χιλιόμετρα.

Αυτές τις νύχτες, ο Άρης βρίσκεται στον αστερισμό του Σκορπιού πολύ κοντά στο λαμπρότερο άστρο του Σκορπιού (άλφα Σκορπιού) ο οποίος φαίνεται ότι στην αρχαιότητα είχε την ίδια λαμπρότητα που είχε και ο Άρης, γι' αυτό και ονομάστηκε από τους αρχαίους "Αντάρης", αντίζηλος δηλαδή του Άρη. Σε όλα τα σχέδια των αστερισμών ο Αντάρης αντιπροσωπεύει την καρδιά του Σκορπιού, εθεωρείτο ως ένα από τα τέσσερα «Βασιλικά Άστρα» της αρχαίας Περσίας και αντιμετωπιζόνταν ως ο φρουρός των ουρανών. Αλλά και για τους Αιγύπτιους ο Αντάρης ήταν ιερός αφού σχετιζόνταν με μια από τις πολλές εκφάνσεις της θεάς Ίσιδας και της θεάς Σελκετ, πολλοί ναοί της οποίας ήσαν προσανατολισμένοι προς την ανατολή του κατά την φθινοπωρινή ισημερία της τρίτης π.Χ. χιλιετίας. Λέγεται μάλιστα ότι και ο Άγγλος αρχαιολόγος F. C. Penrose είχε εντοπίσει ορισμένους πανάρχαιους ελληνικούς ναούς που είχαν προσανατολισμό τα σημεία ανατολής και δύσης του Αντάρη κατά την εαρινή ισημερία, την ημέρα δηλαδή που αρχίζει η Άνοιξη. Τέτοιοι ναοί αναφέρονται ότι ήταν το Ηραίον στο Άργος, που υπολογίζεται ότι χτίστηκε το 1760 π.Χ., το Ερέχθειο στην Αθήνα από το 1070 π.Χ., ένας ναός του Δία στην Αίγινα, κι ένας παλαιός ναός του Απόλλωνα στους Δελφούς που ανοικοδομήθηκε το 630 π.Χ.

Ο Αντάρης βρίσκεται σε απόσταση 520 ετών φωτός από τη Γη και είναι το λαμπρότερο άστρο στον αστερισμό του Σκορπιού ή το 15ο λαμπρότερο απ' όλα τ' άστρα του ουρανού. Αν ο Αντάρης βρίσκονταν στη θέση του Ήλιου θα είχε αγκαλιάσει στο εσωτερικό του και τους τέσσερις εσωτερικούς πλανήτες (Ερμή, Αφροδίτη, Γη και Άρη), τα εξωτερικά του μάλιστα στρώματα θα έφταναν μέχρι και τη ζώνη των αστεροειδών. Έχει δηλαδή 700 φορές μεγαλύτερο μέγεθος απ' ότι ο Ήλιος, πράγμα που σημαίνει ότι η διάμετρός του φτάνει το ένα περίπου δισεκατομμύριο χιλιόμετρα. Λόγω του μεγάλου του μεγέθους είναι 10.000 φορές λαμπρότερος από τον Ήλιο, αλλά η θερμοκρασία του είναι πολύ μικρότερη από την θερμοκρασία που έχει ο Ήλιος και δεν ξεπερνάει τους 3.500 βαθμούς Κελσίου. Το γιγάντιο αυτό άστρο έχει 15 φορές περισσότερα υλικά απ' ότι ο Ήλιος αλλά παρ' όλα αυτά η πυκνότητά του είναι 1.000.000 φορές μικρότερη του δικού μας άστρου. Ο Αντάρης διαθέτει επίσης κι έναν μικρότερο, δύσκολα παρατηρήσιμο μπλε συνοδό αφού, όπως και τα περισσότερα άστρα στον Γαλαξία μας, αποτελεί κι αυτός ένα διπλό αστρικό σύστημα.

Από τις περιγραφές των αρχαίων ο Αντάρης φαίνεται να έχει σήμερα μικρότερη λαμπρότητα απ' αυτήν που είχε στην αρχαιότητα κι αυτό μάλλον οφείλεται στο ότι

είναι κι αυτός, όπως και ο Μπετελγκέζ, ένας τεράστιος κόκκινος υπεργίγαντας στα πρόθυρα του θανάτου του. Σ' αυτή τη φάση της ζωής του ένα άστρο μεταβάλλει την φωτεινότητά του λίγο πριν καταστραφεί με μια τεράστια έκρηξη σουπερνόβα. Τα εξωτερικά του μάλιστα στρώματα έχουν αρχίσει ήδη να αποχωρίζονται σχηματίζοντας έτσι ένα κόκκινο σύννεφο μεταλλικής σκόνης με διάμετρο πέντε ετών φωτός. Υπολογίζεται ότι πολύ σύντομα θα εκραγεί με μια τεράστια έκρηξη σουπερνόβα αφήνοντας στη θέση του ένα διαστελλόμενο νέφος αερίων και σκόνης και στο κέντρο του ένα παράξενο αστρικό απολειφάδι στο μέγεθος της Αττικής που θα αποτελείται ολοκληρωτικά από νετρόνια και θα περιστρέφεται εκατοντάδες φορές το δευτερόλεπτο. Ο Αντάρης δηλαδή θα έχει μεταμορφωθεί σ' ένα πάλσαρ ή ένα άστρο νετρονίων.